

TOPONÍMIA D'ALGUNES PARTIDES RURALS DEL CAMP D'ELX

Manel ALONSO
Mila ESPINOSA
Esther MONTESINOS

Es pretén fer, en principi, una comunicació que ens aproxime alguns topònims de determinades partides rurals del Camp d'Elx, com ara la Foia, la Baia, Daimés, El Derramador, les Atzavares i Valverde, així com d'altres tres zones que no són pas partides però que tenen una delimitació clara, El Molar, El Salatar i El Carritxal; però la nostra tasca d'investigació finalitzarà quan hagem pogut concretitzar la toponímia de tota la resta de les partides rurals que configuren el camp il·licità i que fan un total de vint-i-cinc.

A aquesta zona trobarem sèquies, senials, finques o faenes rústiques, horts etc., conseqüència òbvia de la situació geogràfica és que no ens trobem fonts o rius.

Camins

Quant als noms de camins, uns porten els cognoms d'una família que hi viu, d'altres el nom o el malnom, mentre que n'hi ha que tenen origen desconegut, o inclús un mateix camí té cinc noms diferents:

Camí dels Mires, Camí dels Parrenyos, a la Foia; *Camí dels Antons* a la Baia; *Camí de Don Fèlix, Camí del Carmaet, del Rabosot, del Redondo*; i aquest que té cinc noms: *Camí de la Mare Déu, Camí Vell, Camí del Port, Camí Fondo* i *Camí Cases Juntes*, aquesta darrera denominació és la més moderna, es diu de *la Mare Déu* perquè és el camí pel qual segons la llegenda fou portada la Verge de l'Assumpció a Elx des de la platja.

També hi són: *Camí de l'Ermida de Sant Andreu* (La Baia).

Camí Fondo de l'Ermida Vella (La Foia).

Camí dels Canals i *Camí de les Casetes*, que amb el seu nom assenyalen una característica de la zona des d'on arranquen.

Camí del mig que està situat al centre de La Baia.

Veredes

Troben: *Verea Es Patinyos* i la *Verea Es Roperes* a la Foia que porten els malnoms de dues famílies, mentre que tenim com a desconeguts o poc clars: *Verea de Sendres, Verea Es Cordells* o la *Verea de Manzanilla*. Així la *Verea Crevillent-Santa Pola* indica el seu recorregut.

Finques Rústiques

Les nomenarem com a faenes, però indistintament es diu també finca.

La classificació que hem fet és semblant a l'anterior i és la que més o menys seguirem a la resta d'apartats:

a) Faenes amb el nom o cognom del propietari:

Faena És Valeros, Faena d'Irles, Faena de Pere Quiles, a la Baia.

Faena del Tio Pepe Coves (El Molar), Faena del Tio Pepico Irles i Faena la Candelària a Les Atzavares; Faena lo i Cortés (El Derramaor), Faena lo i Bru, Faena Don Carmelo i Faena lo i Selva a Daimés; Faena d'Alejandro Ramos al Derramaor i Faena lo i Romero a Asprella.

b) Faenes amb el malnom del propietari:

Faena el Murciano, La Escuera, Faena el Tio Manyà, el Tio Boqueró, el tio Pantanero, el Duendo, el Tramussero, el Fiauro, Faena lo i Maurs, lo i Selveto, la Francesa, la Bellotera, el Tio Esqui-laoret, el Ventari de Patacó, el Tio Patagorda, lo i Punxa i els Moxis.

c) Faenes amb el nom posat pel propietari:

Faena Santa Fe, Faena Puente de Diez, Faena l'u de maig.

d) Topònims deguts a alguna característica de la faena:

La Faena Es Pins, La Floria, Es Carritxals, Faena l'ametla, també coneguda com a Trencor, és el lloc on es trenca l'ametla; Faena El Romeral, La Bellotera, la Siendica (castellanitzat, diminutiu de senda), Faena lo i Pitre, i Faena La Pradera.

e) Noms de faenes que no pertanyen als grups anteriors:

Faena lo Maestre, Faena la Mesquita, Faena lo Vinclé, la Niaga, Lostanya i l'Envenenat.

Horts

a) Horts amb el nom o cognom del propietari:

Hort del Tio Peral, Hort del Tio Miquel i Hort d'En Joan.

b) Horts amb el malnom del propietari:

Hort del Tendre (en aquest hort es feia una classe de dàtils que es deien tendres i que són els que s'adoben); Hort lo i Rana, Hort de Pa Dur (l'amo d'aquest hort donava això de menjar als criats que tenia al seu càrrec), Hort del Monesillo i Hort del Tio Pistola.

c) D'altres:

Hort del Patró, Hort del Terme, Hort El Fondo, Hort dels Pins, Hort de Vizcarra, Hort del Portet i Hortet Nou.

Cases antigues

La Casa gran d'Asprella és la més coneguda, pertanyia a una comtessa i és una mena de palau en petit.

a) Cases amb el malnom del propietari:

Casa la Forra, Casa el Bovo, Casa de Maürs, Casa el Sebet, Casa el Tio Sereno, Casa Bocanegra i Casa la Mujera.

b) Cases amb el nom i cognom del propietari:

Casa Don Ramon, Casa San Francisco (aquest és el nom que els propietaris posaren a la casa però és més coneguda amb el nom de Casa de la Creu).

c) D'altres:

Santa Corona, La Casa Encarnà, Casa la Palmera, Casa de les Columnes, Casa de la Lloma, Quadra de Vistabella (quadra en el sentit de rodalia o tros de terra composta de diferents peces que pertanyen a un mateix senyor).

Rodals

a) Noms de rodals amb el malnom del propietari:

Roal dels Vinagres, Roal dels Tomatos, Roal dels Catxets, Roal dels Sessos i Roal dels Congress.

b) Noms de rodals amb el nom o cognom del propietari:

Roal de la Ursuleta i Roal dels Olivers.

Almàsseres

En tenim dues: *Almàssera de Candela*, que porta el nom del propietari, i *l'almàssera del Tendre* que duu el malnom.

Basses

Bassa El Capullo. Bassa de Pere Quiles, Bassa de Manolet.

Molins

Molí de la Torreta i Molí del Xocolate.

Sèquies

Sèquia el Xacon i Sèquia el Redondo; totes dues formades a partir del malnoms.

Ponts

Ponts de Sant Pere (Asprella), al lloc on es troben estava abans situada l'Ermita de Sant Pere, de la qual avui dia només queda alguna pedra aïllada.

Senials

Senial del Tio Platero.

Llocs de Pas

L'Assagador (L'Assagaor): camí obert per a servir de pas al bestiar o per tragar les collites.

La Canyà: Pas per al bestiar.

Pedres

Molló i Sant Pere i Molló el Llobero, aquest últim era un cau per a raboses.

Monuments

La Torre del Gall, el nom li ve per la col·locació d'un gall com a penell.